

VÝZKUMNÝ PROGRAM POBOČKY

1. VVT VČP ČSO V JAVOŘÍCH HORÁCH

Od loučení "výzkumníků" na Králickém Sněžníku, v červnu 1993, přešlo třistasedmačtyřicet nocí a je tu dluho očekávaný čtvrtý, 26. května 1994. Je odpoledne a parta kamarádů, východočeských ornitologů, Bárta, Černý, Dohnal, Mareček, nasedá v Hradci Králové do tradičního "expedičního povozu" a vydává se na severovýchod regionu. Společně s chlapci se veze i PTÁK, "skleněnej otázkovéj provokatér". Jedou do Javořích hor, přesouvají se do oblasti 1. vikendového výzkumného tábora VČP ČSO.

PTÁK: A kde je "Kmotr" - ing. Pavel Žďárek?

ČERNÝ: Ptáku, samozřejmě, že Pavel měl s námi společně cestovat! Omlouvá se! Pouze několik hodin před našim srazem odejel na Třeboňsko. Zítra musí být brzo zrána zasednutý pod jednou sosnou, s připraveným rybářským podběrákem v rukou. Bude čekat, až přijde ta správná chvíle a z kontrolovaného hnízda vodouše kropenatého (*Tringa ochropus*) se z výšky 12 m začnou snášet k zemi kuřátka. Musí tam být!

Ornitologický rok 1994 - rok ve znamení Ptáka roku - čápa bílého, resp. střízlivka obecného. Navigátor auta tuto skutečnost respektuje a volí trasu přesunu tak, aby se hned na začátku výzkumné akce mohly oči přítomních ornitologů pokochat pochodem na obsazené stromové hnizdo *Ciconia ciconia*. Máme štěstí a v Ruseku, části Velkého Hradce Králové, zastihujeme 1 ex. na hnizdě. Pokračujeme v cestě. Nedaleko za hranicemi města zastavujeme. Upoutal nás pták stojící u jezírka v zahradě u chaty. Snažíme se determinovat zjištěného příslušníka rodu *Anseriformes*. Komentář ponecháme na ornitologickou konferenci VČP ČSO na podzim 1995! Další krátkou zastávku konáme v České Skalici, kde kontrolujeme hnízdní kolonii jiřičky obecné (*Delichon urbica*), na skladové budově nádražního areálu. Nacházíme zde však letos málo nových hnizd. Zajímavé!

PTÁK: Milane, "prý jsi ses" na 1. VVT VČP ČSO intenzivně připravoval?

ČERNÝ: Mám zcela pravdu, Ptáku! V únoru 1994 jsem získal darem od Františka Bárty nový mapový materiál. První přihraniční mapu vydanou polsko - českou redakční skupinou s názvem: Střední Sudety, severní část, Walbřišsko - Broumovsko - Kladsko - Náchodsko. Turistická mapa, měr. 1 : 50 000. WYDAWNICTWO ZEMIA Kłodzka. Doporučuji ji všem ornitologům, kteří mají zájem zamířit do Javořích hor. Dále jsem při hledání ve svém archivu konečně našel časopisový článek: KOTLÁŘ, J., 1987: Za tajemstvím Javořích hor. Naší přírodou, 7: 135-137. I tento přinesl řadu podnětů pro letošní společnou akci VČP ČSO. Ale, Ptáku, nejsem jediný, kdo se připravoval! Takový Josef Vrána, pomalu ani nespali! Měl obavy z Diviše, aby jej Tom "nenachytal na švestkách", co se avifauny "Javorek" týče!

PTÁK: A jsi přesvědčen Milane, že Joska Vránu opravdu přijede?

ČERNÝ: Ptáku, s velkou pravděpodobností nepřijede! Tomáš Bělka, omluvil v průběhu 21. týdne 1994, jak neúčast svou na prvním VVT, tak i neúčast J. Vrány. Jsou totiž za hranicemi ČR. Jsou za hranicemi běžného chápání. Jsou toho času na území SR a podílejí se na realizaci mezinárodního výzkumného programu - odchytu orlů kriklavých (*Aquila pomarina*) - do nárazové sítě, na atrapu výra velkého (*Bubo bubo*). Odchyceným jedincům má být instalován na trup mikrovysílač, který by měl umožnit družicové sledování okroužkovaných jedinců nad planetou Země, zejména při tahových cestách.

Projíždíme Náchodem, Hronovem, Polici nad Metují. Blížíme se do Broumovského výběžku. Jsme "Na pasech" a po chvíli cesty nás vítá Broumov. Zastavujeme v Olivětině a v Pivovarské hospodě navazuje tradiční první kontakt s víceméně neznámým krajem. U stolu probíráme seznam přihlášených účastníků a doby jejich příjezdů na 1. VVT VČP ČSO. Nad roztaženými mapami začínáme plánovat jednotlivé akce. Po půlhodině se zvedáme a dokončujeme cestu do Janoviček - ubytovací báze vikendového výzkumného tábora. Zde nás již netrpělivě očekávají manželé Rejlovi. A hned za tepla nám oznamují novinu: Po Broumovsku se potuluje medvěd, medvěd hnědý (*Ursus arctos*). Po kvapnému ubytování vstupujeme na terasu chaty VEBY Broumov a hledíme do kraje, kterému vévodí ve střední části Broumovské stěny. Je na co koukat. Hřbet Javořích hor máme za zády. V pravý čas odjíždí Bárta s Černým zpátky do Broumova vyzvednout eventuálně přicestované kolegy, vlakem a autobusem. Chvíle do příjezdu dopravních prostředků využíváme k prvním ornitologickým dotykům zkoumané oblasti. U říčky Stěnavy objevujeme obsazené hnizdo čápa bílého, které je postaveno na továrním komíně. A přes řeku je druhé, také na komíně, neobsazené. Čas se naplnil. Vhodné vlaškové a autobusové spoje dorazily. Ornitolodové však z nich nevystoupili. Pomalou jízdou se vracíme do Janoviček. Za Benešovem narážíme na dvě osoby - Františka Polanského a Radka Waldhausera. V panujícím dusném večeru jsou potěšeni, že zbytek putování mohou absolvovat autem. Přijde bouřka! Voda je cítit ve vzdachu. Na chatě jsme pro dnešek kompletní. Bouřka s deštem v noci přišla. Ornitolodový výzkum začne naplno až v pátek odpoledne - na začátku víkendu.

27.5.1994 - Benešov - epizoda divadelní

Odpoledne. Sem tam spadne z oblohy kapka vody. Podhorský vzduch je vyčištěn. Lační ornitolodové - kroužkovatelé sjíždějí auty z Janoviček na začátek Benešova, k Černému rybníku. Zaparkovali při hrázi rybníčka a v záptěti objevují ve staré pokroucené jabloni obsazenou dutinu sýkory koňadry (*Parus major*) s mláďaty. Na vodní hladině plove pár březnaček (*Anas platyrhynchos*). Pozornost výzkumníků však poutá pobřežní rostlinný pás, na který hojně nalétávají jedinci vlaštovky obecné (*Hirundo rustica*) a jiřičky obecné (*Delichon urbica*). Rychlé je vybalována síť z tlumoku, berou se klacky a vstupuje se do rybníka. První jde Černý, když je to "jeho" rybník. Vrstva bahna na dně ztěžuje pohyb. Konečně se bude japonka kotvit. Při "rvaní" klacku do dna šlápně kotvič do "neviditelné" prohlubně a násle-

duje příval vody do vysokých rybářských holinek. Zbytek odchytu bude s mokrem v botách. Co se dá dělat! Společnost na břehu se baví! Ať se baví, je to ostatně za stejné peníze! Konečně je sít urovnána a stavitele zaujmají společně s diváckou veřejností pozice s dobrou viditelností na síť. Divadelní představení může začít. Nyní je možno také obdivovat krajinné scenérie Javořích hor. Na západním obzoru se důstojně tyčí Ruprechtický Špičák. Najednou všichni zpozorní a dalekohledy jdou bleskurychle k očím. Od rožmitálského lomu letí směrem k Janovičkám krkavec velký (*Corvus corax*). Při sledování černého ptáka registrujeme v optice početné stádo muflonů (*Ovis musimon*) pasoucí se na poli, pod četnými rozkvetlými terénními terasami. Nad rybníkem již započala "divadelní" show. Ptáci se vrátili nad rybník. Území poblíž natažené sítě láká. Netrvá to dlouho a první ptáci visí v síti. Mezitím sledujeme průjezd Tomáše Diviše. Nezastavil! Doráží však Honza Hora v doprovodu dcer. Ptáci se chytají a kroužkují. Vlaštovky a jiřičky. Nad rybníkem přiletěly také břehule říční (*Riparia riparia*). I ty jsou po několikátém přestavění sítě "sloveny". Slyšíme rorýsy obecné (*Apus apus*). Přilétávají a předvádějí vrcholnou akrobaci nad vodní hladinou, nad zelenými porosty, i nad sítí. Spletou se a narazí do sítě? Jeden "spadl" do horního pole japonky. Vypadl však! To nedbalé vypínání!

Nic netrvá věčně a tak i ptáky omrzelo vodní zrcadlo. Vytrácejí se. Divadlo skončilo. Balíme. Černý s Milošem Marečkem ještě před nástupem do aut vzpomínají na podobnou podívání, kterou prožili na LOCUSTELLE '87. Tehdá na břehu slovenského Turce byla iluze divadelního představení ještě dokonalejší. Seděli jsme před stanem na stoličkách, popijeli kávu po obědě, a vlaštovky, jiřičky a břehule "hrály".

Divadelní epizoda skončila a "divadelníci" spěchají do Janoviček. Kdo asi přijel, kdo nám proklouzl?

27.5.1994 - Janovičky - sezení v chatě

Po příjezdu se vítáme s Tomášem a Michalem Divišovými. Tom se ihned černého ptáka: A kde je Žďárek? Dostává se mu odpovědi a Diviš nechápal kroutit hlavou. Přivezl rádný pytlík tlačenky a Kmotr nikde! Chápe však důvody Pavlovy nepřítomnosti. Zasní se. Snad je myšlenkami s Pavlem, na Třeboňsku! Hledá také Josefa Vránu a Tomáše Bělku. Protáhl obličeji při oznamení místa pobytu hledaných. Chata se zaplnuje. PTÁK je již také umístěn na viditelném místě společenské místnosti. Objevuje se Jirka Kult z Velkého Poříčí. Karel Dohnal, známý hlídáč tábory v ohňů našich výprav za ptáky, mám líči pozorování avifauny blízkého okolí chaty a výsledky z kontaktů s "domorodými" chataři. Má to i tady, jak také jinak, již důkladně zmapováno. Obsluhoval také několik sítí, které byly nataženy v blízkosti "naší" chaty. Tvoří se debatní skupinky. Očekáváme příjezd pracovníků Správy CHKO Broumovsko. Bez jejich pomoci by se letošní výzkumná akce Východočeské pobočky ČSO obtížně zajišťovala. Chtějí s námi pobesedovat a seznámit nás s územím chráněné krajinné oblasti.

Najednou se před chatou spustil zvučný ryk. Kdo asi přijel? Světe, div se! Bělka, Vrána a Šreibr jsou zde! Ze Slovens-

ska se vracejí přes Polsko a zamířili hned za kamarády. I když, jak oznamují, pouze na noc. I tak, milé setkání! Rychle umístit živého výra, tak ne atrapu, jak bylo oznamováno, na berličku pod stříšku chaty. A mohou odpovídat na otázky. Stručně řečeno - podařil se jim odchyt 2 orlů kříklavých!!! A oba exempláře dostaly vysílačky. Vše bylo natáčeno na video. Máme se na co těšit!

Přijíždějí další výzkumníci. Dorazili také pracovníci Správy CHKO Broumovsko. Je podávána večeře - tlačenka s cibulí, octem a pepřem. S plným břichem se lépe poslouchá zajímavá přednáška o malebném Broumovsku, doplněná obsáhlou kolekcí diafazitiv. Pobesedování s profesionály skončilo a v chatě se tvoří debatní kroužky.

PTÁK: Tomáši, "brabci" povídají, že nějak v ornitologii polevuješ? Souvisí to nějak s Tvým předsednictvím Klubu milovníků dálkových pohledů nebo Tě vysiluje život podnikatele? Ať je to, jak chce, mám dotaz: Jak je to s publikovaným tvrzením (KOTLÁŘ 1987) o usazení říčního orla v Javořích horách?

DIVIŠ: Ptáku, zdá se, že moc kecáš! Lidi, ti ostatně moc nerozumí! K tomu orlovci říčnímu (*Pandion haliaetus*). Jedná se o zblecht - "jedna paní povídala"!

Bělka, Černý, Diviš, Hora probírají problematiku pobočkové ornitologie. Tomáš Diviš náhle pronese větu, která přítomným vyzánil dech. Navrhoje uspořádat konferenci pobočky v roce 1995 opět v České Skalici. O organizaci se postará! Začali jsme vzpomínat na chvíle, které jsme prožili v tomto městečku při setkání ornitologů na podzim v roce 1990. Bude o čem přemyšlet! Složení skupinek se obměňuje. Řady pomalu řídou, ale poslední vytrvalci uléhají až po půlnoci.

28.5.1994 - dopoledne - Ruprechtická etapa

Po snídani se skupinky účastníků postupně rozcházejí do terénu. Výzkum avifauny Javořích hor pokračuje. Tak jako loni na Králickém Sněžníku se formuje družstvo, které vyráží ztěci nejvyšší bod Javořích hor - Ruprechtický Špičák - 880 m n.m. Bárta, Černý, Diviš jun., Mareček, Polanský, Waldhauser se rozdělují do 2 aut. Rejl dělá letos úderné skupině pouze řidiče. Na vrchol půjde s jinou partou. Přejíždíme do Ruprechtic. Parkujeme na konci vesnice a loučíme se s Jirkou Rejlem. Ten obrácí a spěchá do Janoviček, kde netrpělivě čekají další zájemci o odvoz na vzdálenější místa zájmového území.

Šestice vyrážila směrem do hor. Ještě v relativně rovinatém úseku výstupu na hřeben si upřesňujeme druhy, na které zaměříme zvýšenou pozornost. Volba padla na budníčka zeleného (*Phylloscopus trochiloides*), toho zde totiž v loňském roce hledal Pavel Žďárek a střízlivá obecného, když je pro kroužkovatele Ptákem roku 1994. Postupujeme svižně. Zaráží nás malá početnost ptáků. Po překonání prudkého stoupání na Světlínu - 796 m.n.m. dorážíme zkrátka na hraniční hřeben a pokračujeme směrem k vrcholu Ruprechtického Špičáku. Obdivujeme i zde mohutné javory, rostoucí víceméně solitérně a uvědomujeme si, proč je

horstvo nazýváno Javorími horami. Přiléhavé pojmenování. Skupina se rozdělila na dvojice. Černý jde s Michalem Divišem a vedou hovor. Dokonce přešli odbočku na vrchol Ruprechtického Špičáku. Vrchol nezdolali. Ptáci jsou stále tišší. Jen čas od času se z polské strany ozve kukačka obecná (*Cuculus canorus*). O to více vychutnáváme zajímavá krajinná zákoutí. Cesta je příjemná. Černý se rozplývá nad hraniční hřebenovkou. Michal však s pojmenováním nesouhlasí a navrhoje užívat výraz "kopcovka". Zajímavé! Prošli jsme přes široký vrch (840 m n.m.), Javorový vrch (776 m n.m.), Čertův vrch (786 m n.m.). Rázujeme k Janovičkám. Najednou se setkáváme na stezce s laní jelena evropského (*Cervus elaphus*). Stojíme a kocháme se pohledem na mohutné zvíře. Stojíme dlohu. Vítř je příznivý. Zdá se, že i laní jsme sympatičtí. Náhle se však dává do pomalého pohybu a důstojně odchází ze scény. Byl to sen? Nebyl to sen! Javorí hory jsou bohaté na vysokou zvěř. Karel Dohnal ostatně vzpomínal dole v chatě na včerejší setkání s daňky evropskými (*Dama dama*), kteří se pohybovali v nebezpečné blízkosti natažených japonek. Po opuštění hraničního hřebenu klesáme po jižním svahu horstva. Při sestupu registrujeme na několika místech kopulaci sojek obecných (*Garrulus glandarius*). Potkáváme také Václava Kozu, který provádí bodové sčítání na transektu. Dorazili jsme ke spodní hranici lesa a zkrátka se na chatě setkáváme s dalšími členy naší původní skupiny. Bárta s Marečkem se po zapsání do vrcholové knížky na Ruprechtickém Špičáku vrátili nejkratší cestou k autu. Při sestupu objevili dvě střízlíci hnizda (loňská a letošní). Na hledaný druh budníčka nenarazili. Ostatně Černý s mladým Divišem také nebyli úspěšní. Na hlášení kolegů Polanského a Waldhausera musíme ještě čekat - jsou stále na trase.

Franta s Milošem se věnovali při zpáteční cestě do Janoviček dalšímu "známému" druhu z loňska, z Horní Moravy - hýlu rudému (*Carpodacus erythrinus*). Pár zajímavých míst objevili.

28.5.1994 - po obědě - Heřmánkovická etapa

Oběd jsme odbyli ze zásob z domova a sesbíraná parta ornitologů sedá do auta a nechává se Frantou odvážet na místa s předpokládaným výskytem hýlu rudých. Směřujeme do Heřmánkovic, cestou pod hřebetem Javorích hor. Dojíždíme do Heřmánkovic a patero páru cvičených očí hledá za pomalé jízdy vsí porosty rdesna hadího kořene a keře pálmelníku poříčního. Několik plácků s rdesnem jsme našli. Vyhajeme z krosny magnetofon a pouštíme Pelzovu nahrávku hýla rudého (Rukovět ornitologa 1). Ani na jednom místě, ze čtyř rekognoskovaných, však hledaný druh ne-registrujeme. Vracíme se do Janoviček. Na polovici vzdálenosti mezi Heřmánkovicemi a Janovičkami zastavujeme u chalupy jejíž plot předzahrádky tvoří bujný porost pálmelníku. A na louce nalézáme i rdesno. Pouštíme nahrávku a usilovně posloucháme. S Jirkou Kultem, témeř "domácím" zde pánum, zbytek osádky diskutuje, jak to vlastně s hýlem rudým v pohraničních horách ve východočeském regionu je. Ani zde nemáme štěstí. V protější mírném svahu se napak ozval "starý pardál" - vypasený kohout bažanta obecného (*Phasianus colchicus*). Jak tak tlacháme, tak se řeč stočí i na křepelku polní (*Coturnix coturnix*). Nikdo ji doposud nezaznamenal. Kult také ne, ačkoliv projel včera i dnes oblast okolí Božanova, Martínkovic, Otovic, Šonova. Prostě

není! Nasedáme do auta a vracíme se na základnu. Jaroměřští kolegové, Polanský a Waldhauser, se již vrátili - s budníčkem zeleným se ani oni nesetkali.

28.5.1994 - Janovičky - odpoledne - sezení na terase

Konečně se většina zúčastněných sešla na chvíli na chatě. Je třeba začít sepisovat sumář zjištěných druhů. Sedíme na terase chaty a koukáme přes Prostřední horu - 579 m n.m. na masiv Broumovských stěn. Najednou Tomáš Diviš vyskakuje od odpolední kávy a sápe se po dalekohledu. Mezitím oznamuje: ostříž lesní (*Falco subbuteo*). Partička trávící odpoledne siestu počítala. Další ptáček druh. A Tom již vidí na výstavkových smrčích krášlicích vrchol Prostřední hory sedět oba ptáky z páru. Vzdálenost od místa pozorování je to obdivuhodná. Je rozhodnutto. V podvečer kótu navštívíme, aby bylo vše jasné. Diviš s Horou začínají vzpomínat na setkání s tímto ptáčím druhem v terénu, v Krkonoších a jižních Čechách.

27.5.1994 - odpoledne - Šonovská etapa

Po "ostřejžím" naladění se okamžitě utváří "desítka" účastníků, kteří chtějí prozkoumat hraniční území od Šonova po Rožmitál. Konečně chtějí zaznamenat letošní výskyt holuba doupňáka (*Columba oenas*). Dvě auta jsou plně obsazena a vyráží se. Při přesunu do Šonova využíváme z časových důvodů polních cest. Nad Černým rybníkem se opětovně setkáváme s početným mufloním stádem. Michal Diviš při spatření mohutného berana prohlásil: "Ten má, ale rohy!". S námi jedoucí myslivec Mareček měl z této slovní formulace nejspíše ujímání. Mlčel však. Po čase jsme u hraničních závor v Šonově a otáčíme. Početnost ptáků se nám i tady zdá malá. Nezdržujeme se a rychle míříme na hřeben Javorích hor. Po lesních svážnicích objíždíme bukové porosty. S doupňáky se bohužel nesetkáváme. Na Javorkách jakoby letos nebyli, na rozdíl od železných hor, kde se s nimi Franta Bárta střetává takřka na každém kroku. Útěchou nám jsou alespoň klidné krajinné scenérie. Oči potěšující.

27.5.1994 - Janovičky - pozdní odpoledne

Na chatě se navrátilci "Od Šonova" seznamují s Františkem Roubalem - firma ROUBAL, výroba ptáčích budek - viz ZPRAVODAJ 11, s: 29-30. V hovoru diskutérů zaznívají zkušenosti z obsazování těchto budek. Výsledky jsou většinou pozitivní. Je hlášeno i pozorování doupňáka. Tomáš však vyzývá dobravolníky k odjezdu k průzkumu Prostřední hory. Po chvíli jsme pod vrchem a za chvíli na vrcholu. Pětice ornitologů se rozvinuje do rojnice a intenzivně sleduje koruny smrků. Hledají se hnizda dravců. Z kraje lesního porostu se velice podrážděně ozývá srnec obecný (*Capreolus capreolus*). Na koho tak "štěká"? Černý nachází konečně první hnizdo. Diviš při pohledu na něj pronáší: "Dostí atypické hnizdo káně lesní (*Buteo buteo*)". Je na něm vidět, že by raději použil jméno jiného ptáčího druhu. Po ostřížích ani stopa. Jednotlivci se postupně scházejí na vrcholu kóty. Přichází i Miloš Mareček. Byl to on, koho "parohatej pes" pro-násleoval. Sestupujeme z vrcholu. Náhle Tom ožívá a komentuje letícího dravce - jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), starý samec. Zítra chce prozkoumat lesní porost v protější stráni. Pro

dnešek zde na Prostřední hoře končíme.

27.5.1994 - Janovičky - večerní sezení v chatě

Když jsme se vrátili na chatu, tak nás vítá Jarda Branda. I on si udělal čas a přijel za kamarády. Přijel si zakouřit dýmku. Hovory započaly. Čekáme na Honzu Horu. Venku je již tmavá noc a on nikde. Šel na sovy. Když se konečně vraci, tak nás informuje zase o negativním výsledku náslehu. Hovory pokračují a končí opět po půlnoci.

28.5.1994 - ráno - Teplickoskalská etapa

Duo "Divišů" + Černý vstává těsně po páté a přemísťují se chladným průzračným rámem po opuštěných silnicích do Teplic nad Metují. Diviš sen. jede zopakovat pro Správu CHKO Broumovsko akci. Bodové sčítání metodou Jednotného systému sčítání ptáků. Na železniční zastávce Teplice nad Metují - skály jsme již velmi netrpělivě očekávání zoologem CHKO a jeho pomocníkem. Zde pod Lysý vrch, tváří v tvář prudkému svahu, při kolejích, nad hučící Metují, je zasituován 1. bod z následujících dvaceti, které jsou rozmístěny na trase. Povětšinou po území Teplického skalního města. Čas je odpískán a Tomáš hlásí všechny vizuálně a akusticky zjištěné druhy, které zapisovatel pilně zaznamenává do terénního deníku. Ranní ptačí koncert je však náhle přerušen zvoláním časoměřice: "Konec!". Sčítací pětiminutovka skončila. Tom natahuje svoje dlouhé nohy a žene skupinu k dalšímu sčítacímu bodu. A pak k dalšímu. Na pátém to už Černý nevydrží a říká Divišovi jun.: "Michale, znás tu novou výzkumnou ornitologickou metodu - Na medvěda!?" Michal chvíli kouká a váhá. Pak s úsměvem na rtech praví: "Táta - medvěd a zapisovatel s časoměřicem medvědář?". Tak, tak, Michale - odpovídá Černý a je velmi spokojen. Patří k mála účastníkům 1. VVT VČP ČSO, kteří měli možnost spatřit medvěda letos na Broumovsku. I když po pravdě řečeno, ten spatřený má daleko do toho hnědého - viz Hradecké noviny, 26.5.1994: Míša "včelař" hrabal mezi pařezky. Ale po pravdě řečeno, "medvěd" Diviš je také na sladké! Dvacet sčítacích bodů, přesně odměřených sto minut sčítání, je za námi. Vyšli jsme z kouzelného skalního města a usedli na chvíli na lavičku před "vrátnici", chytáme trochu sluníčka. Tomáš se začíná přehrabovat ve svém pověrném obrovitém batohu. Posléze vytahuje "Tatranku". Má chut' na sladké. Zase!

28.5.1994 - Janovičky - v hlavní roli krutihlav

Zpáteční cesta z Police nad Metují nám uběhla rychle. Jsme již v Janovičkách. Máme před sebou pouze prudké stoupání k chatě. Při pomalé jízdě spatřujeme v zahradě krutihlava obecného (*Jynx torquilla*). Dojíždíme k chatě a Tomáš hned všem přitomným na schodišti oznamuje: "Tak, vážení! Ten včerejší ostříž byl krutihlav!". A dále cituje doslova Josefa Jirsíka (Naši dravci, s.43): "Hlas gik, gik, gik, nebo jako poštolka kikiki, někdy jako krutihlav gjed gjed gjed." Přítomní jsou podivně zaražení. Zdá se, že jim Tom určitě důmyslně připravované legrácky překazil. Přímo vypálil rybník. Svým pohotovým přiznáním. Rychle je dělána korektura v sumáři zjištěných ptačích druhů. V podstatě jediná - ostříž lesní je škrtnut a krutihlav obecný doplněn.

V předodjezdové atmosféře, mnozí ostatně již odejeli, ve chvílích balení bágů a úklidu chaty se zbývající výzkumníci baví pozorováním krutihlava. Pouštěj magnetofonovou nahrávku - Pelzovu a pták obletuje chatu kolem dokola. Hledání soka je intenzivní. Hlasové projevy taktéž. Škoda, že sítě jsou již zbaleny. Byl by náš! Čekáme ještě na Diviše, který odejel za jestřábem. Když přijel, tak hlásí okroužkování dvou pull. káně lesní na včera nalezeném hnizdě. Hnido jestřába nenašel. A to byla také poslední rádná ornitologická zpráva 1. VVT VČP ČSO v Javořích horách. Je konec!

Závěrem destripce výzkumné akce východočeských ornitologů několik údajů: v průběhu víkendového pobytu byl cca 30 účastníků zjištěn ve hnědném období výskyt 84 druhů ptáků. Detailní popis bude předmětem samostatné zprávy. Je také povinností Východočeské pobočky České společnosti ornitologické poděkovat Správě CHKO Broumovsko, Správě CHKO Železné hory a ČÚOP Pardubice. Bez jejich pomoci by akce nemohla zdárně proběhnout.

PTÁK: Milane, nezdá se Ti, že jsme se letos dosti zaměřili na Tomáše Diviše?

ČERNÝ: Ptáku, nezdá !!! Je to persona grata, tak něco musí vydržet.

PTÁK: Jak pozvat členy VČP ČSO na příští VVT, v roce 1995, který je směřován pro změnu do rybniční krajiny, do oblasti u Kopidlina (JC)? Nejlépe to bude pomocí úryvku z dopisu dr. Lubora Urbánka, znalce avifauny tohoto území, který obdržel jednateľ pobočky. Citace:

Hlavní význam VVT vidím v prozkoumání tajuplného, zarostlého a pro ornitologa samotáře i nebezpečného Lohoveckého rybníka. Ten je jedním ze tří "velkých" rožďalovických rybníků: Bučice, Pařízek (vodouši kropenatí v r. 1972), Lohovský. Od Zrcadla je vzdálen pouhý kilometr, v okolí mokré louky zaplavované říčkou Mrlinou. Lze očekávat bukače, bukáčka, někde v okolí snad hnězdí volavky (ale hnido dosud nikdo neobjevil), různé druhy chřástalů včetně malého, sýkořice vousaté (oba posledně jmenované druhy hnězdí na Zrcadle), zvláštní pozornost zasluhují také rybníky Nečas u Břístev a Pilský u Dětenic. V okolí všech rybníků jsou poměrně dobře dochované doubravy (slavík, lejsek bělokrký, strakapoud prostřední), na vodotečích mezi rybníky hnězdí ledňáček a konipas horský. Pro neposedy je možno doporučit ke zkoumání dymokurské rybníky (Jakubský, Pustý, Komárovský - je pravděpodobné, že zde někde hnězdí potápkou rudokrká a chřástal malý).

PTÁK: Milane, doufám, že na 2. VVT VČP ČSO na Kopidlnovsko přijede i Kverek, člen VČP ČSO Pavel Kverek z Kněžmostu?

ČERNÝ: Ptáku, pevně věřím, že přijede !!!

MČ + PTÁK